

Kliinikumi Leht

SISELEHT nr 150 | veebruar 2013

www.kliinikum.ee/leht

Tartu Ülikooli Kliinikum

Prof Toomas Asser pälvis riikliku autasu

Tänavu autasustati Eesti Punase Risti I klassi teenetemärgiga kliinikumi närvikliiniku juhatajat akadeemik Toomas Asserit.

Foto: Jaak Nilson

Närvikliiniku juhataja professor Toomas Asser.

Toomas Asser (sünd 1954) on lõpetanud Tartu ülikooli arstiteaduskonna lõpetas 1979. aastal. Ta on neurokirurgia professor alates 1995. aastast ja Tartu Ülikooli närvikliiniku juhataja alates 1996. aastast. 2011. aastal valiti ta Eesti Tea-

duste Akadeemia liikmeks. Tema teadustöö põhisuunaks on närvisüsteemi kasvajate kliinilised ja molekulaarbioloogilised aspektid, ajuarterite aneurüsmide ja Parkinsoni tõve kirurgiline ravi. Toomas Asser on avara silmaringi ja

hea huumorimeelega kolleeg ning suurepärase õppejõuna üliõpilaste seas hinnatud lektor.

KLIINIKUMI LEHT

KOMMENTAAR

PROF TOOMAS ASSER
närvikliiniku juhataja,
neurokirurg

Saadud tunnustus on sootamatu üllatus ja õiglane oleks olnud jagada seenende vahel, kellega koos olen aastaid töötanud. Ot-

suste tegemine meditsiinis on ju tänapäeval järjest enam jagatud vastutus, kus edu saavutatakse vaid koos tegutsedes.

Tahaksin jagada oma siira tänu kõikidele suurepärasele kolleegidele haiglas ja arstiteaduskonnas, kelle-

ga koos on olnud võimalus teha raviotsuseid, arendada juba olemasolevaid ning ka uusi erialasid ning mõelda teaduskonna tulevikule. Minu jaoks on omistatud teenetemärk ühtlasi ka tunnustus ülikoolile ja kliinikumile.

TOIMETAJA VEERG

Kliinikumi Leht on jõudnud 150. numbrini. Viisteist aastat tagasi ilmavalgust näinud esimeses lehenumbris täheleandis, et sedamööda, kuidas muutub kliinikum, uueneb ka Kliinikumi Lehte tegu ja nägu. Nii see tõepoolest on olnud, leht on alati üritanud lugejate ette tuua olulisemad sündmused ja teemad kõigjalt kliinikumist, ehk laenates tsitaati 100. numbrist „olnud meie kliinilise elu päevakajaline peegeldaja.“

Olen Kliinikumi Lehte teinud vahepausidega kaheksa aastat. See aeg on olnud mulle harukordne võimalus käia kliinikum läbi keldritest pööninguteni, lahinguruumidest sünnitustubadeni, aga mis peamine, saada tuttavaks kõige erilisemate inimestega. Meditsiini-universum on olnud mulle kui väljaspooltulijale kohati mõistetamatu nagu kosmos, aga tema külgetõmbejõud on mind endasse haaranud. Mulle on antud võimalus näha ja kuulda seda, mida mittemeedikud tavaliselt kunagi teadma ei saa. Olen olnud nagu tsivilist lahinguväljal. Aga teadmist meditsiinis olen ma tänulikult vastu võtnud ning püüdnud omakorda edasi anda.

Kuu aega tagasi kirjutas mulle üks kirurg, et talle meeldib Kliinikumi Leht ning ta soovib tervitada kogu lehe meeskonda. Ta tegi seda teadmata, et lehetegijate meeskond on tegelikult tema ise ja kõik need sajad inimesed, kes läbi aegade on lehe kaudu lugejate ette astunud. Tõsi, on üks inimene, kes kõik need 150 numbrit on meieni toonud, jäädes ise alati varju, see on lehekujundaja Indrek Köster. Aitäh talle ja kõikidele teile!

ENE SELART

Kliinikumi Lehte toimetaja

Taaskohtumine arstitudengitega

Kliinikumi Lehe 100. numbris ilmus intervjuu nelja arstiteaduskonna esmakursuslasega. Viis aastat on möödunud ja toonastest rebastest on saanud lõpukursuse üliõpilased. Taaskord saame kokku ühel talvisel õhtupoolikul, aga ainult Maret Lepplaane (ML) ja Toomas Kanguriga (TK) – Lilly Veskemaale (LV) tuleb küsimused saata Saksamaale ja Jaagup Truusalule (JT) Soome.

Kas ellusuhtumine on õpinguaastate jooksul muutunud?

ML: Need aastad on olnud ääretult huvitavad. Mul pole kordagi tekkinud kahtlusi valitud erialas. Olen õppinud seda, et iga inimene on eriline ning kunagi ei saa üldistada.

TK: Ma ei leia, et oleksin õpinguaastate jooksul pidanud oma seisukohti või vaateid elule muutma. Mulle on endiselt olulised sõbrad, kellega saab kõike arutada.

JT: Arstiõpingud on kahtlemata laiendanud silmaringi, aga minu väärtushinnangud on samaks jäänud.

LV: Olen meditsiinitöös, ja ka elus, hakanud järjest enam väärtustama meeskonnatööd. Maailmavaade pole enam nii must-valge, sekka on tulnud palju vahepealseid toone. Ka kirurgias kehtib vana tõde, et harjutamine teeb meistriks.

Milline on töökogemus?

ML: Olen töötanud nii kliinikumi kui ka PERH-i akuutosakonnas. Möödunud suvel olin Haapsalu haigla EMO-s abiarstiks. Viimastel aastatel olen tegeleenud teadustööga, uurin Alzheimeri tõvega patsientide hooldajate koormatust ja selle seost neuropsühhiaatrilise käitumise ja igapäevatoimingutega hakkamasaamisega.

TK: 2010. aastast olen Valga haigla EMO-s õena töötanud, lisaks töötan ka Valga kiirabis.

LV: Suviti olen lühiajaliselt töötanud väga erinevates osakondades: Valiku tegin selle põhjal, kust positiivne vastus saadeti, sest tööd oli tarvis. Huvitav uroloogia vastu tärkas suvel PERH-is töötades, ka Saksamaal tegin eelmisel aastal 11-nädalase uroloogia praktika. Praegu teen erasmuslasena haiglapraktikat

Berliinis Leian, et Eesti arstiõpe sisaldab liiga vähe praktikat, selle kompenseerimiseks saigi Saksamaale tulnud.

JT: Olen töötanud paar kuud lastepsühhiaatrias hoolidajana ja 2 aastat kardiokirurgia osakonnas abiõnena. Praegu praktiseerin ühes Kesk-Soome väikelinnas üldmeditsiini.

Kust kandi pealt vajaks Eesti tervishoiusüsteemi remonti?

ML: Hoolekande ja järelravi võimalused on patsientidele väga kesised, riik jätab selle praegu lähedaste õlgadele. Ja ka arst on tihti peale sotsiaaltöötaja rollis.

TK: Samas on riik väga kergekäeliselt jaganud "puudeid". Ei ole väga usutav, kui seljahädade eest puude saanud mees rügab metsatöödel. Omaette kontingent on "vanainimene, üksi, metsast", kes oma eluga vanuse ja tervise tõttu enam toime ei tule ning keda sisuliselt ei ole kuhugi paigutada.

JT: Tööandjad peaks oluliselt rohkem väärtustama õdesid ja hooldajaid.

LV: Kahjuks on mul valutavate isiklike kogumuste tõttu raske rahul olla meie perearstisüsteemiga.

Mis teeb rõõmu?

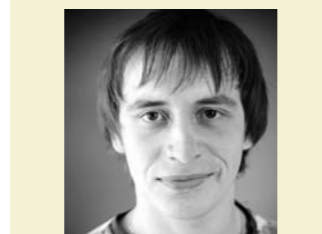
TK: Meil oli kaks aastat puhtalt meeste rühm, mis koosnes väga erinevatest tüpaažidest. Jäime sellega ka õppejõududele silma. Uroloogia tsüklis, nähes et kõik õppejõud katsed meile DVD-d näidata nurjusid tehniliste rikete tõttu, otsustasime osakonnale kinkida DVD-mängija.

ML: Meeldib suhelda erinevate elualade inimestega, just meditsiiniväliste inimestega.

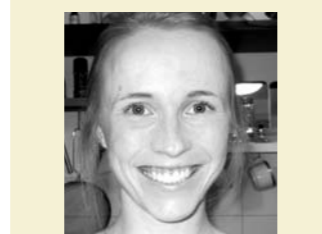
JT: Olen tutvunud väga paljude heade inimestega ja

MARET LEPLAAN

TOOMAS KANGUR

LILLY VESKEMAA

JAAGUP TRUUSALU

näinud mitmeid tagasihoidlikke, aga silmapaistvalt häid arste, kes on mulle suureks eeskujuks.

LV: Rõõmu on olnud eelkõige oma väikestest triumfidest, säravatest õppejõududest. Situatsioonikoomikat on palju olnud. Ja kursusekaaslaste seas on tõelisi pärlid.

Mis on õpingutes raske?

ML: Materjali omandamine on raske. Saad neuroloogia

selgeks, siis tuleb geneetika peale. Järgnev kipub eelnevat kustutama.

TK: Mõnede ainete maht on lausa hoomamatult suur. Aga ainult tuupimisel ei ole mõtet, elada tuleb ka, muidu võib läbi põleda.

JT: Kuna ma olen juba viis ja pool aastat sellega hakkama saanud, siis ilmselt see siiski nii keeruline ei ole. Kindlasti on see keeruline neile, kel puudub meditsiini vastu huvi, kui on huvi, siis on edukalt arstiks õppimine ainult kättevõtmise asi.

LV: Motivatsioon kipub aeg-ajalt kaduma – vähemalt mina pean seda mõni kord taga otsima. Ja eriti tüütu on see, et kahjuks kipub õpitu üsna ruttu ununema. Siis jälle pärastlõunal kodus nina raamatutesse.

Millised on tuleviku-plaanid?

ML: Plancerin minna Inglismaale audioloogiat õppima, olen MTÜ Audiere stipendiumi kandidaat. See oleks loomulik jätk minu senistele õpingutele.

TK: Üldkirurgia oleks A-valik, radioloogia B. Naljaga pooleks, arvestasin välja, et kulu-tulu mudeli põhjal oleks kõige rentaablim anesteesioloogia.

JT: Jätkuvalt on prioriteet saada heaks arstiks, kuid nüüd on erialavalik juba olulisel selgem kui esimesel kursusel. Plaanin kandideerida kardiovaskulaarkirurgia residentuuri.

LV: Mulle meeldib väga uroloogia, aga eks näis. Ei oska ka veel öelda, kas jään kodumaale. Võtan vabalt ja proovin olla oma valikutes isenda vastu aus.

ENE SELART

Suunamiste salvestamine

Suunamine ehk dokumendi saatmine menetlusse on üks olulisemaid dokumendihalduse funktsioone. Menetlemine seisneb dokumendi edastamises asjaosalistele ning asjaosaliste tegevustes dokumendiga - vastamine, kooskõlastamine, tagasilükkamine, kinnitamine, edasi-saatmine jne. Ilma suunamist käivitamata ei jõua süsteemis olev dokument vajaliku töötajani.

Töö hõlbustamiseks on võimalik suunamisi korduvkasutamiseks salvestada. See tähendab, et sarnase menetlusringiga dokumentide puhul ei pea alati kõiki osalisi ühekaupa sisestama, vaid on võimalik valida juba eelseadistatud menetlusring

ehk töövoog.

Iga DHS-i kasutaja saab ise luua endale salvestatud menetlusringi. Suunamiste salvestamine toimub suunamistegevuse käigus suunamiste ploki.

1. Avage uus suunamine klõpsates nupule „Lisa uus suunamine“.

2. Valige suunamise tüüp – kas paralleelsuunamine või järjestikusuunamine.

3. Tehke linnuke kasti „Salvesta suunamine“ ja kirjutage selle kõrvale suunamise nimi teile sobiva ja meeldejääva pealkirjana.

4. Kui soovite, et salvestatud suunamist kuvatakse ainult selle dokumendi juures, siis tehke linnuke kasti „Ainult käesolev tüüp“.

5. Kui soovite dokumendi edasist menetlust ise jälgida, tehke linnuke ka kasti „Näita minu avalehel“.

6. Koostage menetlusring määrates valikmenüüst tegevused (rollid) ja osalised (kellele).

7. Klõpsake salvestamise nuppu. Dokument on saadetud menetlusse.

8. Järgmistel kordadel suunamist alustades valige salvestatud suunamiste valikust vajalik menetlusring. Suunamiste vorm täidetakse salvestatud suunamise andmetega. Menetlusse saatmiseks salvestage dokument.

☑ Suunamine (0) [Näita kõiki]

[Lisa uus suunamine](#)

Uue suunamise lisamine

Nimi: Isikliku s

Suunamise tüüp: Paralleelsuunamine: Järjestikusuunamine:

Salvesta suunamine: Nimi:

Töölaud: Isiklik: Ainult käesolev tüüp:

Näita minu avalehel:

Teavitamine: E-posti teel: kohe ja / või -- Puudub -- enne tähtaega
SMS-i teel: kohe ja / või -- Puudub -- enne tähtaega

Roll	Kellele	Tähta
Kinnitamiseks	Mari Maasikas	
Täitmiseks	Juhan Juurikas	

[Salvesta](#) [Tagasi](#)

Salvestatud suunamised:

Transpordi komp.

-- Puudub --

Transpordi komp.

Süsteem ei sea piiranguid menetlusringide ehk töövoogude arvule. Kui tekib vajadus mõnes töövoos teha muudatusi või töövoog kustutada, siis tehke salvestatud suunamiste seast valik ja klõpsake suunamise nime kõr-

val nuppu „Kustuta“. Vajadusel moodustage uus.

HELE PUNGA
kantsleiteenistuse direktor

Tundmatu õde (20. sajandi algus).

Ludvig Puusepp (paremalt esimene) I maailmasõja ajal Peterburis arstlikku läbivaatust tegemas (1914).

Õed ja tundmatu mees naistekliiniku ees (1938, Elmar Kaldi fotokogu).

Kogugem pildimaterjali kliinikumi tegevusest!

Digikaamerate laia levikuga on pildistamine muutunud massiliseks, kuid kahjuks unustatakse pildid sageli fotoaparati või paremal juhul arvutisse ning varsti ei mäleta enam keegi, mis seal kujutatud oli.

Kliinikumi elu tähtsamaid sündmusi ja arenguetappe on viimasel aastakümnel küllalt hästi dokumenteeritud digifotodena ja huvitavamad nendest on vaadatavad kliinikumi sisevõrgu pildigaleriis.

Kahjuks on aga väga puudulikult kajastatud erinevate kliinikute siseelu. Eriti kasin on pildimaterjal paberfotode ja slaidide ajastust, samuti varasemate sõjajärgsete aastate kohta. Tänapäevaks on hindamatu väärtusega fotod erinevate haiglate tegevusest 1920ndatel ja 1930ndatetel aastatel ning varemgi.

Sageli jäävad meie töötajate pensioneerudes nende kodusse seisma fotod haiglatest. Tegelikult on kliinikumi pildipank neist väga huvitatud, sest varasematel aastatel tehtud fotod on suure kultuuriväärtusega meie kliinikute ja seal töötanud inimeste mäletamiseks (nt riietus, ruumid, aparaadid, protseduurid).

On viimane aeg mitmel pool säilinud pildid kokku korjata ja jäädvustada tulevastele põlvetele. Meie kõik miljalgi tuleme ja läheme, kuid 1802. aastal asutatud Tartu

Ülikooli Kliinikum on püsivam. Mõelgem sellele ja vaadake üle oma pildialbumid ja karbid piltide ning slaididega. Kogume seal kokku kodus kasutatult seisvad haiglate elu puudutavad materjalid. Tooge oma pildialbumid, fotod ja slaidid näha avalikkussuhete juhile Kristi Taelale (tel 731 9310, L. Puusepa 1a, 4. korrus, ruum 4114). Siis saab huvipakkuva välja valida, skaneerida ja vastavalt omaniku soovile kas anda talle tagasi või säilitada kliinikumi fotokogus.

Fotole annavad põhilise

väärtuse lisatud andmed pildistamise aja, toimunud tegevuse ja selles osalenud inimeste kohta, märkige need andmed piltide juurde

Meil kõigil on pidevalt kiire, kuid võtkem korra aeg maha ja vaadake üle, mis aastate jooksul on sahtlitesse kogunenud. Seal on kindlasti üllatavaid leide. Tehke see väike pingutus ja tooge need materjalid tutvumiseks L. Puusepa 1a avalikkussuhete teenistusse.

Head tegutsemist!

PROF. EMER. ARVO TIKK

II sisehaiguste kliinik, palat nr 18 patsiendid ja õde (15. märts 1942).

Närvikliiniku töötajad (vasakult) õde Endla Mägi, dr Ruth Paimre, dr Liidia Ravis (1. mai 1958).

Kirurgid (vasakult) Erik Siliksaar, Inge Merioja, Heiki Kask ja Heino Kokk (L. Puusepa 4 maja tagakülg, veranda ees).

Üldintensiivravi osakonna arstid Aleksander Sipria, Nadežda O'Konnel, Urmo Kõöbi, Hulda Jekimov ja Aare Ööpik (1980ndad).

Traumapunkt (1990ndad), taga keskel dr Merike Šeffler.

Kliinikumi asutamislepingu allkirjastamine 1998. aastal.

Operatsioon Maarjamõisa haigla B-korpuses, opereerib dr Ragnar Lõivukene (1990ndad).

EMO kesklaud (11. juuni 2008)

Kliinikumi fotokogus on u 10 000 digitaalset fotot.

Lisaks prof Arvo Tikule on oma fotosid kliinikumiga jaganud dr Helli Kelk ja dr Reet Kuiv.

Foto: Ene Selart

Kliinikumi maketi ümber seisavad (vasakult) dr Jari Petäjä, dr Eero Jokinen, dr Pentti Kallio ja dr Heikki Sairanen.

PILTUUDIS

Helsingi ülikooli keskhaigla lastearstide külaskäik

7.–8. veebruarini külastasid kliinikumi Helsingi ülikooli keskhaigla lastearstid: günekoloogia ja pediatría osakonna juhataja Jari Petäjä, lastekardioloogia ja pediatría osakonna juhataja Eero Jokinen, lastekardioloog Heikki Sairanen, lasteortopeed-traumatoloog Pentti Kallio ja lastekirurg Risto Rintala. Kohtumise eesmärgiks oli arutada lastearstide senist ning edaspidist koostööd.

ARSTITEADUSKONNAS

TÜ senatis 25. jaanuaril:

Valiti epidemioloogia professoriks **Anneli Uusküla**.

Arstiteaduskonna nõukogu koosolekul 16. jaanuaril:

Valiti meditsiinilise biokeemia dotsendiks **Tiiu Kullisaar**, molekulaargeneetika vanemteaduriks **Gunnar Tasa**, meditsiinigeneetika vanemteaduriks **Ruth Mikelsaar**, sisehaiguste vanemteaduriks **Kaja Põlluste** ja terviseuuringute vanemteaduriks **Tiina Uuetoa**.

Kaitsesid doktoritööd

- 18. jaanuaril 2013 kaitses **Mai Blöndal** filosoofiadoktori (arstiteadus) kraadi taotlemiseks esitatud väitekirja „Äge müokardiinfarkt Eestis: muutused kliinilistes tunnustes, ravikäsitluses ja -tulemuses“. Juhendajad: professor Jaan Eha (TÜ kardioloogia kliinik) ja teadur Tiia Ainla (TÜ kardioloogia kliinik). Oponent: dotsent Gerhard Wikström (Uppsala Ülikool, Rootsi).
- 31. jaanuaril 2013 kaitses **Jana Lass** filosoofiadoktori kraadi (PhD (arstiteadus)) taotlemiseks esitatud väitekirja „Ravimikasutuse epidemioloogilised ja kliinilised aspektid Eesti lastel“. Juhendaja professor Irja Lutsar (TÜ mikrobioloogia instituut). Oponent: professor Jörg Breikreutz, PhD (Düsseldorfi Ülikool, Saksamaa).

Ülevaate koostas
TUULI RUUS
arstiteaduskonna
dekanadi juhataja

Lastekliinik sai ettevõtjate toega kuus uut aparraati

28. jaanuaril anti lastekliinikule üle kuus uut aparraati ning tänati häid ettevõtteid, kes nende väga vajalike aparraatide soetusel lastele oma abikäe ulatasid.

2012. aasta Tartu Maratoni ürituste raames koguti annetusi kõnniraja rakmete soetamiseks, et edaspidi saaksid igas vanuses kõnniraskustega lapsed kõnnirada kasutada. Lisaks olid rakmete hankimisele oma panuse andnud 3M Eesti OÜ, TÜ Akadeemiline Spordiklubi, SA Tartu Sport, Computech OÜ, Nores Plastic OÜ ja partnerid.

Firma Soli Deo Gloria hoolitses vastsündinute eest, soetades vajaliku kuvöösi, soojendusratsi ja kaks jälgimismonitori.

2012. aasta lõpul Selverites toimunud kampaania "Koson

Foto: Erakogu

Lastekliiniku füsioterapeut Ülle Utsal.

kergem" lõpetamise puhul anti üle Tartu Selverite toetus rinnapiima analüsaatori ostmiseks. Uus rinnapiima analüsaator võimaldab ema rinnapiima sisalduse ja seisukorra väga täp-

selt määratleda, et oleks võimalik tagada vastsündinutele parima kvaliteediga toit.

Kogutoetus kuuele aparraadile ja seadmele oli ettevõtete poolt 39 000 eurot. Kokku maksid kõik aparraadid 44 000 eurot ning 5000 eurot kaeti fondi püsiannetajate toetuse abil.

Kokku maksid kõik aparraadid 44 000 eurot, millest ettevõtete panus oli 39 000 eurot ning 5000 eurot kaeti lastefondi püsiannetajate toetuse abil.

Lastefondil tänab südamest kõiki toetajaid!

AGNES KARLSON
lastefondi tegevjuht

Jaanuarikuu Kliinikumi Lehes küsisime: Kes istuvad kõrvuti esimeses reas?

(Vihje: arstide päevad ülikooli aulas 1981. aastal).

Õige vastus on dr Matti Maimets ja Villem Ernits. Loosi tahtel võitis Kliinikumi Lehe aastatellimuse Enn-Jaagup Püttsepp. Palju õnne!

KOMMENTAAR

Sellel pildil on juhuslikult kõrvuti sattunud kaks meest, üks 90-aastane ja teine 25-aastane, üks lõpetab ja teine alustab oma karjääri. Mulle ei meenu, et nad oleksid omavahel kunagi rääkinud. Villem Ernits oli Eesti Asutava Kogu liige, kes on andnud oma allkirja Eesti iseseisvusdeklaratsioonile (19. mai 1919. a). 1950.–1980. aastate TRÜ tudengid ning õppejõud mäletavad teda kui legendaarset keelemeest, kes ei jätnud vahele ühtegi teadusüritust (eriala polnud oluline), kus ta alati esitas küsimusi.

MATTI MAIMETS
vanemarst-õppejõud infektsioonhaiguste erialal